381/2007

Updated legislation

Up-to-date statute texts including the amendments

Laki oikeudenkäynnin julkisuudesta hallintotuomioistuimissa Up-to-date

Language versions

Swedish **Finnish**

Translations of statutes

English

Keywords

Julkisuus, Oikeudenkäynti, Tuomioistuin

Type of statute

Act

Administrative sector

Ministry of Justice

Date of Issue

30.3.2007

Date of publication

13.4.2007

Entry into force

1.10.2007

ELI identifier

http://data.finlex.fi/eli/sd/2007/381/ajantasa/2023-02-16/fin Copy ELI link

Original statute published in the Statute Book of Finland

SDK 381/2007

Text of statute Amendment history

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 luku
Yleiset säännökset

1 §
Julkisuusperiaate

Oikeudenkäynti ja oikeudenkäyntiasiakirjat ovat julkisia, jollei tässä laissa toisin säädetä.

2 §
Lain soveltamisala

Tätä lakia sovelletaan hallintolainkäyttöasian käsittelyyn ja oikeudenkäyntiasiakirjoihin hallintotuomioistuimissa.

Hallintotuomioistuimella tarkoitetaan tässä laissa korkeinta hallinto-oikeutta, hallinto-oikeutta ja vakuutusoikeutta. Mitä tässä laissa säädetään hallintotuomioistuimesta, koskee myös markkinaoikeutta ja muutoksenhakuasioita käsittelemään perustettua lautakuntaa silloin, kun asian käsittelyssä sovelletaan oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annettua lakia (808/2019) . (5.7.2019/816)

3 §
Lain suhde muihin säännöksiin

Siltä osin kuin tässä laissa ei toisin säädetä, hallintotuomioistuimessa sovelletaan, mitä asiakirjojen julkisuudesta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa (621/1999) tai muussa laissa säädetään.

2 luku
Tiedot oikeudenkäynnistä

4 §
Oikeudenkäyntiä koskevien tietojen julkisuus

Hallintotuomioistuimen diaariin ja vastaavaan asiakirjarekisteriin merkityt asianosaisen tai muun asiaan osallisen yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot samoin kuin tiedot asiaa käsittelevästä tuomioistuimesta, muutoksenhaun kohteena olevan päätöksen tehneestä viranomaisesta, asian yksilöidystä laadusta ja asian käsittelyn vaiheista sekä suullisen käsittelyn ajankohdasta ja paikasta ovat salassapitosäännösten estämättä heti julkisia, jollei 5 §:stä muuta johdu.

Kilpailulain (948/2011) 36 §:ssä tarkoitettua tarkastusta koskevassa asiassa tämän pykälän 1 momentissa tarkoitetut tiedot tulevat julkisiksi vasta, kun tarkastuksesta ilmoitetaan sen kohteelle, jollei hallintotuomioistuin päätä, että tiedot tulevat julkisiksi tätä aikaisemmin. (9.8.2013/596)

5 §
Salassa pidettävät tunnistetiedot

Hallintotuomioistuimen diaariin tai vastaavaan asiakirjarekisteriin merkityt asianosaisen tai muun asiaan osallisen yksilöimiseksi tarpeelliset tiedot on pidettävä salassa, jos se on välttämätöntä sen vuoksi, että ne yhdessä hallintotuomioistuimen asiakirjarekisteriin tai päätökseen merkittyjen muiden tietojen kanssa ilmaisevat:

1) viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n 1 momentin 20 tai 23–32 kohdassa salassa pidettäväksi säädetyn tiedon;

2) verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetussa laissa (1346/1999) salassa pidettäväksi säädetyn tiedon; tai

3) henkilön yksityisyyden tai turvallisuuden taikka henkilön tai yrityksen liikesalaisuuden suojaamiseksi muussa laissa salassa pidettäväksi säädetyn tiedon. (10.8.2018/651)

Asianosaisen pyynnöstä hänen tunnistetietonsa ovat 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa kuitenkin julkisia.

6 §
Salassa pidettävän tunnistetiedon antaminen

Hallintotuomioistuin voi antaa 5 §:n perusteella salassa pidettävän tunnistetiedon siten kuin salassa pidettävän tiedon antamisesta säädetään viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa. Lisäksi hallintotuomioistuin voi antaa salassa pidettävän tunnistetiedon sille, joka tarvitsee tietoa oikeuksiensa tai velvollisuuksiensa hoitamiseksi taikka jolla on muu vastaava hyväksyttävä syy tiedon saamiseen.

Tunnistetiedot saa 5 §:n 1 momentissa säädetyn estämättä antaa myös asianosaisen lailliselle edustajalle, lähiomaiselle tai muulle läheiselle, jos tiedon antaminen on perustellusta syystä tarpeen asianosaisen oikeuksien ja etujen turvaamiseksi.

3 luku
Oikeudenkäyntiasiakirjat

7 §
Oikeudenkäyntiasiakirja

Oikeudenkäyntiasiakirjalla tarkoitetaan valituskirjelmää tai muuta vireillepanoasiakirjaa, valituksen kohteena olevaa päätöstä sekä muuta hallintotuomioistuimelle hallintolainkäyttöasiassa toimitettua asiakirjaa. Oikeudenkäyntiasiakirja on myös hallintotuomioistuimen päätös ja muu sen hallintolainkäyttöasiassa laatima asiakirja sekä hallintotuomioistuimen diaari ja vastaava asiakirjarekisteri.

8 §
Oikeudenkäyntiasiakirjan julkisuus

Oikeudenkäyntiasiakirjan julkisuudesta ja salassapidosta on voimassa, mitä asiakirjan julkisuudesta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa tai muussa laissa säädetään, jollei tässä laissa toisin säädetä. Hallintotuomioistuin voi kuitenkin salassapitosäännösten estämättä antaa oikeudenkäyntiasiakirjasta tiedon siinä laajuudessa kuin se on tarpeen oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin taikka asiaan liittyvän tärkeän yleisen tai yksityisen edun turvaamiseksi.

9 §
Asianosaisen oikeus tiedonsaantiin

Oikeudenkäynnin osapuolena olevalla asianosaisella on oikeus saada tieto muustakin kuin julkisesta oikeudenkäyntiasiakirjasta, joka voi tai on voinut vaikuttaa hänen asiansa käsittelyyn, jollei 2 tai 3 momentista muuta johdu.

Asianosaisella ei ole 1 momentissa tarkoitettua oikeutta:

1) sen asiakirjan salassa pidettyyn osaan, jonka julkisuudesta oikeudenkäynnissä on kyse;

2) viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n 2 momentin 7 kohdassa tarkoitettuihin yhteystietoihin;

3) hallintotuomioistuimessa laadittuun esittelymuistioon, ratkaisuehdotukseen taikka niihin verrattavaan muuhun asian valmistelua varten laadittuun asiakirjaan ennen kuin asian käsittely on kysymyksessä olevassa hallintotuomioistuimessa päättynyt; eikä

4) oikeudenkäyntiasiakirjoihin siltä osin kuin niihin sisältyy tietoja 15 §:ssä tarkoitetusta hallintotuomioistuimen neuvottelusta.

Sen lisäksi, mitä 2 momentissa säädetään, hallintotuomioistuin voi jättää antamatta viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 11 §:n 2 momentin 1 tai 6 kohdassa mainitun salassa pidettäväksi säädetyn tiedon, jos tiedon antamatta jättäminen on välttämätöntä salassapitosäännöksessä tarkoitetun edun suojaamiseksi eikä tiedon antamatta jättäminen vaaranna oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin toteutumista.

Mitä tässä pykälässä säädetään asianosaisesta, ei koske sitä, jonka muutoksenhakuoikeus perustuu yksinomaan kunnan tai muun yhteisön jäsenyyteen.

9 a § (14.5.2010/409)
Salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan luovuttaminen toiselle tuomioistuimelle

Hallintotuomioistuin voi luovuttaa toiselle hallintotuomioistuimelle salassa pidettävän oikeudenkäyntiasiakirjan, jota toinen hallintotuomioistuin tarvitsee lainkäytön yhtenäisyyden varmistamiseksi käsiteltävänään olevan asian ratkaisua harkitessaan.

4 luku
Suullinen käsittely

10 §
Suullisen käsittelyn julkisuus

Jokaisella on oikeus olla läsnä asian suullisessa käsittelyssä, jollei tässä tai muussa laissa toisin säädetä.

Hallintotuomioistuimen on ilmoitettava suullisesta käsittelystä ja siinä käsiteltävistä asioista sekä käsittelykokoonpanosta viimeistään istunnon alkaessa.

Hallintotuomioistuimen toimittamaan suulliseen valmisteluun, katselmukseen ja tarkastukseen sovelletaan, mitä tässä laissa säädetään suullisesta käsittelystä. (16.2.2023/237)

11 §
Suljettu käsittely

Suullinen käsittely toimitetaan kokonaan tai tarpeellisin osin yleisön läsnä olematta, jos suullisessa käsittelyssä esitetään tieto tai asiakirja, joka on viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain tai muun lain mukaan salassa pidettävä. Hallintotuomioistuin voi kuitenkin päättää, että suullinen käsittely on tällöinkin julkinen, jos tämä on tarpeen oikeudenmukaisen oikeudenkäynnin turvaamiseksi.

Lisäksi hallintotuomioistuin voi oikeudenkäynnissä osapuolena olevan yksityisen asianosaisen pyynnöstä järjestää suullisen käsittelyn yleisön läsnä olematta, jollei tärkeä yleinen tai yksityinen etu edellytä julkista käsittelyä, jos julkisesta käsittelystä olisi asianosaiselle erityistä haittaa ja suljettu käsittely edistää hallintotuomioistuimen tiedonsaantia asiassa.

12 §
Läsnäolo suljetussa käsittelyssä

Suljetussa käsittelyssä saavat olla läsnä oikeudenkäynnin osapuolten ja heidän edustajiensa ja avustajiensa sekä päätöksen tehneen hallintoviranomaisen edustajien ja heidän avustajiensa lisäksi ne, joiden läsnäoloa hallintotuomioistuin pitää tarpeellisena.

13 § (26.6.2015/800)
Yleisön läsnäolon rajoittaminen

Hallintotuomioistuin voi rajoittaa yleisön läsnäoloa julkisessa käsittelyssä, jos se on tarpeen todistajan, muun kuultavan tai oikeudenkäynnin osapuolen taikka tällaiseen henkilöön oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 69 §:n 1 momentissa tarkoitetussa suhteessa olevan henkilön suojaamiseksi henkeen tai terveyteen kohdistuvalta uhalta. Hallintotuomioistuin voi rajoittaa yleisön läsnäoloa julkisessa käsittelyssä myös, jos se on tarpeen tungoksen välttämiseksi tai katselmuksen tai tarkastuksen kohteesta johtuvien syiden vuoksi. (16.2.2023/237)

Hallintotuomioistuin voi kieltää alle 15-vuotiaan läsnäolon julkisessa käsittelyssä, jos läsnäolosta voi olla hänelle haittaa.

14 §
Suullisen käsittelyn taltiointi

Muu kuin hallintotuomioistuin saa julkisessa suullisessa käsittelyssä valokuvata, nauhoittaa ja muulla tavoin tallentaa sekä siirtää teknisin menetelmin kuvaa ja ääntä vain hallintotuomioistuimen luvalla ja sen antamien ohjeiden mukaisesti.

Lupa voidaan myöntää, jollei:

1) tallentamisesta tai siirtämisestä aiheudu merkittävää haittaa todistajan, muun kuultavan tai asianosaisen yksityisyyden suojalle eikä se vaaranna hänen turvallisuuttaan;

2) tallentamisesta tai siirtämisestä ole haittaa suullisen käsittelyn häiriöttömälle kululle; taikka

3) luvan epäämiseen ole muuta 1 tai 2 kohdassa mainittuihin syihin verrattavaa painavaa syytä.

5 luku
Hallintotuomioistuimen ratkaisu

15 §
Hallintotuomioistuimen neuvottelun salassapito

Hallintotuomioistuimen neuvottelu toimitetaan asianosaisten ja yleisön läsnä olematta. Neuvottelun sisältö on pidettävä salassa. Salassapitoaika on 80 vuotta asian vireilletulosta tuomioistuimessa.

16 §
Hallintotuomioistuimen ratkaisun julkisuus

Hallintotuomioistuimen ratkaisun sisältävä oikeudenkäyntiasiakirja on julkinen, jollei 2 momentista muuta johdu.

Jos ratkaisu sisältää viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain tai muun lain nojalla salassa pidettäviä tietoja, ratkaisun sisältävä oikeudenkäyntiasiakirja pidetään salassa siltä osin kuin se on välttämätöntä salassa pidettävän edun suojaamiseksi. Asiassa, jossa henkilön tunnistetiedot pidetään salassa 5 §:n nojalla, päätöksestä annetaan tieto siten, ettei siitä ilmene henkilön tunnistetietoja. Kilpailulain 36 §:ssä tarkoitettua tarkastusta koskevassa asiassa hallintotuomioistuimen ratkaisun sisältävä oikeudenkäyntiasiakirja tulee julkiseksi vasta, kun tarkastuksesta ilmoitetaan sen kohteelle, jollei hallintotuomioistuin erityisestä syystä päätä, että oikeudenkäyntiasiakirja tulee julkiseksi tätä aikaisemmin. (9.8.2013/596)

Päätöksen lopputulos ja sovelletut lainkohdat ovat aina julkisia. Hallintotuomioistuin voi kuitenkin päättää, että päätös on salassapitosäännösten estämättä muiltakin osin julkinen siinä laajuudessa kuin se on tarpeen asiaan liittyvän tärkeän yleisen tai yksityisen edun vuoksi.

17 §
Ratkaisusta tiedottaminen asianosaiselle

Jos asia on yhteiskunnallisesti merkittävä tai se on synnyttänyt huomattavaa kiinnostusta julkisuudessa ja tarvittaessa muutoinkin, hallintotuomioistuimen on huolehdittava mahdollisuuksiensa mukaan siitä, että oikeudenkäynnin osapuolena oleva asianosainen saa ratkaisun sisällöstä tiedon ennen kuin ratkaisun sisältävästä asiakirjasta annetaan tieto yleisölle.

6 luku
Menettelysäännökset

18 §
Oikeudenkäynnin julkisuutta koskeva ratkaisu

Julkisuutta koskevan ratkaisun tekemisestä on voimassa, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa säädetään. Jos viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 14 §:n 2 momentissa tarkoitettu henkilö on kieltäytynyt hallintotuomioistuimessa antamasta pyydettyä tietoa ja pyyntö on saatettu hallintotuomioistuimen ratkaistavaksi, asia ratkaistaan korkeimmassa hallinto-oikeudessa lainkäyttöasiana ja muussa hallintotuomioistuimessa hallintoasiana.

Tiedon tai oikeudenkäyntiasiakirjan antamisesta päätetään kuitenkin oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisessa menettelyssä, jos kyse on tiedon tai asiakirjan antamisesta oikeudenkäynnin osapuolena olevalle asianosaiselle ja asia on tarpeen ratkaista vireillä olevassa oikeudenkäynnissä. Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisessa menettelyssä ratkaistaan myös suullisen käsittelyn julkisuutta koskevat seikat. (5.7.2019/816)

Jos tietoa tai oikeudenkäyntiasiakirjaa pyydetään oikeudenkäynnin aikana hallintoviranomaiselta, jonka hallussa tieto tai asiakirja on hallintotuomioistuimelle toimittamista tai lausunnon antamista varten, hallintoviranomainen siirtää pyynnön käsiteltäväksi siinä hallinto-

tuomioistuimessa, jossa oikeudenkäynti on vireillä, jos se katsoo, ettei se voi antaa pyydettyä tietoa tai asiakirjaa. Pyynnön tutkimatta jättämisestä hallintoviranomaisessa ei tehdä päätöstä. Siirrosta on ilmoitettava pyynnön tekijälle.

19 §
Päätösvaltainen kokoonpano

Edellä 18 §:n 1 momentissa tarkoitettu asia ratkaistaan:

1) korkeimmassa hallinto-oikeudessa kokoonpanossa, johon kuuluu vähintään kolme lainoppinutta jäsentä; ja

2) muussa hallintotuomioistuimessa kokoonpanossa, johon kuuluu vähintään yksi lainoppinut jäsen.

Edellä 18 §:n 2 momentissa tarkoitettu asia ratkaistaan siinä kokoonpanossa, joka on päätösvaltainen tekemään pääasian käsittelyä koskevan ratkaisun. Hallintotuomioistuin on toimivaltainen ratkaisemaan ennen pääasian ratkaisemista päätettävän tällaisen asian myös kokoonpanossa, jossa ei ole mukana muita kuin tuomioistuimen lainoppineita jäseniä, tai muussa kokoonpanossa, joka on toimivaltainen päättämään asian valmisteluun liittyvistä toimenpiteistä.

20 § (16.2.2023/237)
Muutoksenhaku hallintoasiana tehtyyn päätökseen

Tässä laissa tarkoitettuun hallintoasiana tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Muutoksenhausta hallintotuomioistuimeen säädetään oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetussa laissa.

21 § (5.7.2019/816)
Muutoksenhaku hallintolainkäyttöasiana tehtyyn päätökseen

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain mukaisessa menettelyssä tehtyyn päätökseen saa hakea muutosta samassa järjestyksessä kuin pääasiaan. Päätökseen ei saa erikseen hakea muutosta valittamalla.

7 luku
Voimaantulo

22 §
Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä lokakuuta 2007. Ennen tämän lain voimaantuloa hallintotuomioistuimen asiakirjarekisteriin merkittyjen oikeudenkäyntiä koskevien tietojen julkisuuteen ja salassapitoon sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 12/2006

LaVM 25/2006

EV 268/2006

Muutossäädösten voimaantulo ja soveltaminen

14.5.2010/409: >

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä joulukuuta 2010.

HE 102/2009 , LaVM 2/2010, EV 21/2010

9.8.2013/596: >

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä syyskuuta 2013.

HE 40/2013 , TaVM 19/2013, EV 90/2013

26.6.2015/800: >

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

HE 245/2014 , LaVM 23/2014, EV 296/2014

7.8.2015/905:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2016.

Muutoksenhaussa ennen tämän lain voimaantuloa annettuun hallintopäätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 230/2014 , LaVM 26/2014, EV 319/2014

10.8.2018/651:

Tämä laki tulee voimaan 15 päivänä elokuuta 2018.

HE 49/2018 , TaVM 11/2018, EV 70/2018, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2016/943/EU (32016L0943); EUVL L 157, 15.6.2016, s. 1

5.7.2019/816:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2020.

HE 29/2018 , LaVM 18/2018, EV 295/2018

16.2.2023/237:

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2023.

Haettaessa muutosta ennen tämän lain voimaantuloa tehtyyn päätökseen sovelletaan tämän lain voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä.

HE 93/2022 , LaVM 25/2022, EV 252/2022